

Po svetu.

Nove knjige (824)

Pozdravljen, ti, ki bereš

MIHA NAGLEČ

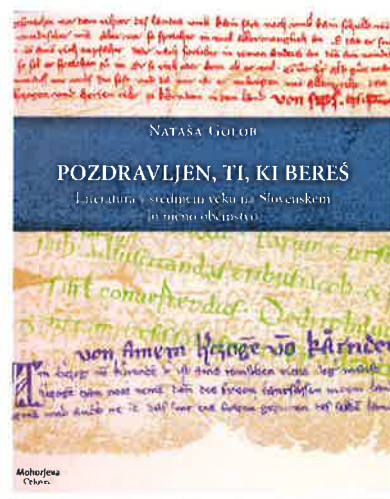
»Pozdravljen, ti, ki bereš ... je klic iz srednjega veka, ko se prepisovalec in urejevalec izbranih besedil obrača k nam, bralcem njegovih vstic, in nam želi srečo. Odtlej je minilo skoraj šest stoletij in tistih prostoro-komendenemškega viteškega reda v Ljubljani, kjer je zapisal pozdrav, zdaj ni več. Vendar je neposredni nagovor ustvaril most med nami in počutimo se povabljeni v svet, ki je zdrsnil v preteklost, od katerega je ostalo prav malo besedil, a so ohranjena toliko dragocenejša. Prepisovalci, avtorji, bralci, lastniki in drugi zaljubljeni v zapisano besedo so se začeli iz srednjeveških okoliž vračati v našo resničnost

v prejšnjem stoletju: res so številna imena, dopolnjena z nekaterimi podatki, dobila prostor že v zgodnjih znanstvenih katalogih srednjeveških rokopisov vsaj v poznem 18. stoletju, a poznejši medievisti, ki je z več zornih kotov pogledal na ustvarjeno delo, je rokopise postavili v zgodovinsko resničnost ob času nastanka in v epizode poznejšega branja, v umetnostne tokove, v sociološke in antropološke danosti. Raziskovalec, ki je hotel vrniti glas pred stoletji zapisani besedi, ki ga je zanimalo razmerje med pisarvo in njeno obliko ter vplivanje zapisanega na dožemanje bralcev, se je pogledal v nove raziskovalne teme že pred več desetletji. V drugi polovici 20. stoletja so se

začeli spreminjati večstoltni nazori o srednjeveških družbah in zrelosti posameznih pokrajin ...» /.../» To izjemno in izvirno delo je pomembno za zgodovino-pisje, umetnostno zgodovino, primerjalno literarno vedo in kulturologijo. Ugotovitev avtorice, da je bila knjižna kultura v srednjem veku na naših tleh neprimerno bogatejša, kot smo domnevali doslej, bistveno spreminja in dopolnjuje našo vednost o tem obdobju. Gre za vrhunsko in prelomno znanstveno raziskavo. Čeprav etnična pripadnost v srednjem veku ni bila bistveno določilo, nam ne more biti vseeno, kakšna je bila zgodovina kulture v naših krajih. Nataša Golob prepričljivo dokazuje, da srednjeveške slovenske

pokrajine niso bile provinca brez knjig, temveč enakovreden segment tedanje evropske kulture. Upravičeno je mogoče pričakovati, da bo s tem delom avtorica vplivala tudi na dvig slovenske kulturne samozavednosti.

Navedena odlomka sta iz uvoda Nataše Golob, avtorice te izjemne knjige, in iz predgovora, ki ga je vanjo napisal Boris A. Novak. Nataša Golob (roj. 1947) je po stroki umetnostna zgodovinarica, njeno življenjsko delo pa je raziskovanje srednjeveških rokopisov in umeščanje le-teh v naš čas. Knjige, kot je ta, nas resnično bogatijo. In s klicem iz srednjega veka pozdravljajo vse, ki si bomo vzeli čas za njeno branje ...

Nataša Golob, Pozdravljen, ti, ki bereš: literatura v srednjem veku na Slovenskem in njeno občinstvo, Mohorjeva, Celovec, 2025, 462 strani